

یادداشت

هوایی که هوای ربه‌های ما را ندارد…

پرستو متین‌زاده - فعال محیط زیست

● هر سال با شروع فصل پاییز و آغاز سرما، در اکثر ساعات شبانه‌روز، شهروندان کلان‌شهرها علاوه بر سعی و تحمل مرارت‌های فراوان بر سر گذران روزمرگی‌ها، باید برای تنفس خود هم تلاشی مضاعف داشته باشند تا شاید با نگاه‌های همواره دوخته به آسمان و مدد الهی و همراهی ابرو و باد و مه و خورشید و فلک، حداقلی از اکسیژن هرچند ناخالص را به سمت ریه‌های خود هدایت کنند. آلودگی هوا از بزرگ‌ترین خطراتی است که مسائلات محیط‌زیستی که اهمیت بسیار می‌کند و سالانه سبب‌ساز حدود هفت میلیون مرگ زودرس در جهان است که از این رقم، ۶۰۰ هزار نفر متعلق به کودکان بوده‌است و در عین حال اقتصاد جهانی را نیز متحمل هزینه‌ای در حدود ۲۵ تریلیون دلار در سال (۳/۳ درصد از تولید ناخالص جهانی) می‌کند. علاوه بر این، آلودگی هوا در ایجاد طیف گسترده‌ای از معضلات محیط‌زیستی که اهمیت بسیار بالایی دارند، نقش بسزایی داشته‌است. بر اساس گزارش بانک جهانی، بیشترین آلودگی شهر تهران ناشی از وسایل نقلیه سنگین و موتورسیکلت‌های فرسوده، پالایشگاه‌ها و دستگاه‌هاست. سازمان بهداشت جهانی (WHO) در سال ۲۰۱۸ تهران را در رده «آلوده‌ترین شهرهای جهان» قرار داده بود، درحالی‌که بانک جهانی در گزارش سال ۲۰۱۸ خود اعلام کرد این ناشی از آلودگی هوا در ایران را به خود اختصاص داده‌است. قانون هوای پاک در سال ۱۳۹۶ به تصویب مجلس شورای اسلامی و تأیید شورای نگهبان رسید که این قانون در همان سال به تمام دستگاه‌های ذی‌ربط ابلاغ شد. طبق ماده ۲ قانون هوای پاک، تمام اشخاص، دستگاه‌ها و مؤسسات از جمله دولتی و غیردولتی و دستگاه‌هایی که مشمول قانون بر آنها مستلزم ذکر یا تصریح نام است و تمامی اشخاص مستقر در مناطق آزاد تجاری -صنعتی، مناطق ویژه اقتصادی، شهرک‌ها و نواحی صنعتی موظف‌اند مقررات این قانون را رعایت کنند و سامان حفظ محیط زیست مسئول نظارت بر حسن اجرای این قانون است. درحالی‌که همه‌ساله با شروع پدیده وارونگی دما و پدیده اینورژن، زنگ خطر از سوی مقامات ذی‌ربط و محافظان محیط زیست به صدا درآمده است، به نظر می‌رسد ترکیبی از بلاکنلیفی و عدم جرم جدی به‌منظور هم‌افزایی بین دستگاه‌هایی که بر اساس قانون هوای پاک وظایف و مأموریت‌هایی برای آنها تعریف شده‌است، برای اجرای اقدامات قانونی وجود دارد. اجرای قانون هوای پاک سال ۱۳۹۶ به دلیل عدم هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی مانند وزارت بهداشت، وزارت نفت، وزارت نیرو و شهرداری تهران با مولتی مواجه شده‌است. همچنین ماده ۵۵ برنامه سوم توسعه شهر تهران، نقشه راهی مشخص و واضح برای مسیر معاونت‌ها، سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه شهرداری تهران است که مأموریت‌هایی درخصوص کنترل آلودگی هوای پایتخت برای آنها تعریف شده‌است. لازم به تأکید است که در حل ابرچالش آلودگی هوا، نسخه شفابخش کوتاه‌مدت تاثرگذران نخواهد بود و این معضل نیاز به تنظیم برنامه‌های کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت دارد. **وظایف و نقش دولت**، کاهش انتشار گازهای آلاینده هوا از طریق عدم وابستگی به تأمین انرژی مبتنی بر زغال‌سنگ، گاز و نفت؛ حمایت از انرژی‌های پاک و تجدیدپذیر، تخصیص یارانه‌های دولتی در راستای استفاده از انرژی‌های پاک در وسایل حمل‌ونقل عمومی (وسایل نقلیه، کشتی‌ها و هواپیما)، معرفی برنامه‌های جامع و مقرون‌به‌صرفه در حمل‌ونقل عمومی و همچنین ایجاد زیرساخت‌های امین برای پیاده‌روی و دوچرخه‌سواری در شهرها.

اعمال مقررات سخت‌گیرانه‌تری در کنترل منابع آلاینده هوا، با هدف ازبین‌بردن تردچی سوخت‌های فسیلی، محدودیت‌های انتشار گاز‌های آلاینده،

تدوین استراتژی‌های دقیق و فوری برای بهبود کیفیت هوا همراه با قانون پشتیبان، افزایش نظارت دولت بر کیفیت هوا از طریق ایجاد و تأمین مالی ایستگاه‌های عمومی سنجش کیفیت هوا. برای دستیابی به رهنمودهای سازمان بهداشت جهانی نه‌تنها در خصوص انتشار ذرات معلق Pm۲.۵ بلکه در راستای کاهش سایر سموم انتشاریافته در هوا، باید محدودده‌های کیفیت هوا به‌منظور ازبین‌بردن آلودگی ناشی از فعالیت‌های انسانی، به شکل سخت‌گیرانه‌ای دنبال شوند. **وظایف و نقش شهروندان**؛ حتی در شهرهای آلوده می‌توان کمتر در معرض هوای آلوده قرار گرفت؛ فعالیت‌های خود را در فضای باز محدود کنید و در وقوع آلودگی از ماسک مناسب برای مقابله با آن استفاده کنید. با دنبال‌کردن داده‌های اطلاعاتی کیفیت هوا در لحظه، کیفیت هوا را پیش‌بینی کنید تا در مواقع آلودگی آماده باشید. رفتارهای فردی می‌تواند به کاهش انتشار آلودگی و بهبود کیفیت هوا کمک کند. روش‌های ساده و مؤثر برای کمک به یک محیط سالم‌تر عبارت‌اند از: استفاده از مدهای حمل‌ونقلی پاک، نظیر پیاده‌روی، دوچرخه‌سواری و حمل‌ونقل عمومی، کاهش مصرف و اتلاف انرژی، کمک به افزایش سطح آگاهی جوامع از تبعات آلودگی هوا. حمایت از ابتکارات محلی و ملی در زمینه بهبود کیفیت هوا. افزایش دسترسی به داده‌های کیفیت هوای عمومی اولین گام مهم در مقابله با مشکل آلودگی هوا و کاهش آن بر سلات جوامع است. دسترس‌پذیری بالای داده‌های کیفیت هوا، هم سطح آگاهی عمومی و هم سطح تقاضا برای اقدامات ضروری را افزایش می‌دهد.

نورا حسینی: هفته گذشته رئیس شورای شهر تهران از بازنگری در قانون خانه‌باغ خبر داد، مصوبه‌ای که در شورای پنجم جایگزین مصوبه موسوم به برج‌باغ شد. در این جلسه سروری نقدهای واردشده به مصوبه برج‌باغ را سیاسی توصیف کرد و گفت در این حوزه به چمران ظلم شده‌است. بهانه بازنگری در این مصوبه را مدیران تازه شهر قفل‌شدن ساخت‌وساز در مناطق شمالی تهران عنوان می‌کنند و اینکه از زمان اصلاح قانون تنها سه پروانه برای ساخت‌وساز در باغات که دیدگ برای برج‌سازان شمال تهران به‌صرفه نیست، درخواست شده‌است.

پس از این جلسه بسیاری از کارشناسان حوزه شهری نسبت به بازگشت برج‌باغ‌ها برای نابودی اندک باغات تهران هشدار دادند. روز جمعه خبری به نقل از مهدی چمران در سایت اطلاع‌رسانی شورای شهر تهران منتشر شد، مبنی بر اینکه قرار نیست مصوبه برج‌باغ‌ها احیا شود، بلکه مدیریت شهری جدید به دنبال راه سومی است که هم صاحبان باغ از نظر ساخت‌وساز دچار مشکل نشوند و هم درختان و فضای سبز حفظ شود.

اینکه قرار است در نسخه سوم چه تصمیمی برای علاقه‌مندان به ساخت‌وساز در باغات گرفته شود، مشخص نیست؛ اما سخنان روز گذشته مهدی چمران با خبرگزاری فارس نشان می‌دهد که هدف نسخه سوم صیانت از باغات تهران، بیشتر دل‌نگرانی سازندگان و فعالان حوزه ساخت‌وساز را دنبال می‌کند.

چمران به این خبرگزاری گفته‌است که تخریب و حملاتی که علیه شورای ششم شروع کرده‌اند، کاملا سیاسی است. سابقه این کار به دوره‌های قبل از شورای پنجم می‌رسد که تبدیل به قانون فعلی شده، البته قانونی که در حال اجراشدن در شورای چهارم بود. او گفته فلسفه کاری ما این است، کسی که درخت و باغ را دارد، نباید نقره‌داغ کنیم. الان کسی که زمین او درخت دارد، زمینش بلزخه از راه دست می‌دهد و یک زمین دیگری که گاهی محل دفن زباله‌ها و خاکریزها شده، ارزش بیشتری پیدا می‌کند؛ چراکه درخت ندارد. موضوع ما درمورد باغات بزرگ نیست؛ چراکه رویکرد درمورد باغات بزرگ متفاوت است و اگر بوده‌جه به دست‌مان برسد، باید باغ‌های بزرگ را خریداری کنیم و به فضای سبز عمومی تبدیل شود؛ البته اگر مالکان شوقی، سال‌هاست به دنبال راهکار و طرحی نو برای ساماندهی دست‌فروشان در شهر هستند. هنوز نمی‌دانند که می‌خواهند این حقیقت قدیمی خیابان‌های شهر را بپذیرند یا همچنان انکارشان کنند و بسته به سلیقه و نوع نگاه مدیران شهر یک روز با زور از سطح شهر تهران محوشان کنند یا نه اجازه دهند تمام پیاده‌روها به تصرف آنها دربیاید. مصوبه ساماندهی مشاغل به جایگزین تلاشی از سوی شورای شهر پنجم برای ساماندهی دست‌فروشان در شهر بود. مصوبه‌ای که هرگز اجرا نشد. در این مصوبه راهکارهایی پیش‌بینی شده بود که بخشی زیادی از دست‌فروشان از آن استقبال کرده بودند اما بدنه شهرداری حاضر به اجراشدن آن مصوبه نشد. در دوره گذشته برخورد‌های نامتعارف با دست‌فروشان به حداقل رسیده بود اما بازمهم این داستان پائیش باز ماند تا مدیریت شهری ششم دوباره درخصوص دست‌فروشان به‌دنبال راهکار باشد.

مدتی پیش علیرضا زاکانی، شهردار تهران اعلام کرد : شهرداری به دنبال طرح نوینی است تا بتواند علاوه بر خدمت به دست‌فروشان از سد معبر و ایجاد مشکل در معابر و پیاده‌روهای شهر جلوگیری کند.

او تأکید کرده بود: اگر مأموران شهرداری از بساطکستران در سطح معابر و خیابان‌ها درخواست پول کردند، این افراد می‌توانند با تماس با سامانه ۱۸۸۸ مراتب را اعلام کنند تا با فرد خاطی برخورد شود.

مهدی پیرهادی، کمیسیون سلامت، محیط زیست و خدمات شهری

شورای شهر تهران به «شرق» می‌گوید: ما در این دوره از مدیریت شهری به دنبال راهکارهای ریشه‌ای هستیم، اینکه چرا اصلا دست‌فروشی اتفاق می‌افتد…

او به سه گروه از کسانی که دست‌فروشی می‌کنند، اشاره کرد و می‌گوید: در درجه اول افرادی هستند که واقعا به‌واسطه نیاز مالی

این کار را انجام می‌دهند. گروه دوم کسانی هستند که صرفا به‌عنوان یک شغل به این قضیه نگاه می‌کنند و ممکن است حالا آن نیاز مالی در اولویتشان هم نباشد و بحث کسب درآمد باشد و گروه سوم کسانی هستند که به‌صورت سازمان‌دهی شده در این حوزه فعالیت می‌کنند؛ یعنی می‌بینید که یک فرد چندده ماهیین در سطح شهر تهران دارد و به‌صورت سازمان‌دهی‌شده دارد کارهای اقتصادی انجام می‌دهد.

پیرهادی می‌گوید: نوع برخورد و نوع برنامه‌ریزی برای هرکدام از این گروه‌ها متفاوت است. آن افرادی که نیاز مالی دارند و دست‌فروش هستند، حتما باید برای توانمندسازی و رفع دغدغه‌های آنها فکری شود،

متولی این قضیه شهرداری تهران نیست اما هم به‌عنوان شورای شهر تهران نسبت به این موضوع دغدغه داریم و به همین‌جا از استاندار

تقاضا می‌کنم راهکارهای مناسب را پیش‌بینی کند؛ زیرا متولی اصلی کمیته ساماندهی دست‌فروشی در شهر تهران، استانداری تهران است. ما هم یکی از دستگاه‌ها هستیم.

او اضافه می‌کند: باید برای توانمندکردن افراد ضعیف حتما برنامه داشته باشیم. اگر این اتفاق بیفتد، کاهش دست‌فروشی رخ می‌دهد، حتی برای توانمندکردن خانواده‌های افرادی که نیازمند هستند نیز برنامه‌ریزی در شهر تهران داشته باشیم. متولی این قضیه فقط شهرداری تهران نیست؛ قطعا بنیاد مستضعفان، ستاد اجرائی فرمان حضرت امام، مجموعه استانداری تهران، وزارت کار، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر دستگاه‌ها هم هستند و تعداد دست‌فروشان ما در سطح تهران به آن میزان نیست که نتوانیم مسئله را حل کنیم.

پیرهادی خبر از ایجاد کارگروه‌هایی برای پیگیری مسائل اجتماعی از جمله دست‌فروشی می‌دهد و می‌گوید: جلسه‌ای با شهربان حرم‌مان

جامعه

نسخه سوم چمران برای باغات تهران

نخواهند، موضوعش بحث دیگری است. او ادامه می‌دهد: منظور ما اکنون درمورد باغات خانه‌باغ‌های ۵۰۰ تا هزارمتری است که درخت‌های کمتری دارد. براساس برنامه‌ای که در شورای پنجم مدنظر قرار گرفت، افرادی که این خانه‌باغ‌ها را دارند، ۱۵ درصد بیشتر نمی‌توانستند بسازند و حداکثر هم در دو طبقه به آنها مجوز داده می‌شود. این در حالی است که ممکن است یک زمین در مجاورت همین باغ که تبدیل به خاکروبه شده، بتواند در ۶۰ درصد و در شش طبقه بسازد. همین مسئله سبب می‌شود مالکان خانه‌باغ‌ها بپردازند درخت‌های‌شان را خشک کنند و شورای پنجم با این اقدام دشمنان درختان را زیاد کرد. با قانونی که آنها گذاشتند، مالکان این باغ‌ها ده‌ها برابر ضرر می‌کنند. مردم اکنون ناراضی هستند و مراجعات زیادی دارند و می‌خواهند زمین‌های‌شان را بسازند، ولی با تعداد درخت برای‌شان مقرون‌به‌صرفه نیست. با قانون فعلی اگر به ازای هر ۲۵ مترمربع یک درخت در زمین‌شان داشته باشند، بسیار منضم می‌شوند؛ بنابراین آنها را بسیاری از مواقع خشک می‌کنند. ما می‌گوییم نباید تشویق به خشک‌کردن درخت کنیم. از طرفی ساختمان‌سازی هم به‌اصلاح خوابیده و قفل شده و علاوه بر اینکه تحریم‌های آمریکا سبب بروز مشکلاتی در حوزه ساخت‌وساز شد، شورا هم کارهای درستی نداشت. ساختمان‌سازی با هزاران آیتم در ارتباط است و برای اینکه ساخت‌وساز انجام

اما سید آرش حسینی‌میلانی، رئیس کمیته محیط زیست و خدمات شهری شورای پنجم شهر تهران، معتقد است این نوع جهت‌گیری‌ها آخرین دارایی سبز شهر تهران را هم از بین می‌برد. او به رسانه‌ها گفته‌است که اگر ساخت‌وساز اولویت ما باشد، طبیعتا درایی سبز نمی‌تواند در برابر انگیزه اقتصادی و رانت‌ها در حوزه ساخت‌وساز مقاومت کند.

به گفته او حدود هزار میلیارد تومان درآمد شهرداری از راه ساخت‌وساز مربوط به برج‌باغ‌ها در مدت ۱۰ سال ایجاد شده بود. این قابل مقایسه با درآمدهای دیگر شهرداری در زمینه صدور پروانه و سایر عوارض ساختمانی نیست. اینکه بگوییم این موضوع منجر به قفل‌شدن اقتصاد شهری شده‌است و تعبیر این چنینی به کار ببریم و این را به چند لکه باغ باقی‌مانده وصل کنیم، فجایی در حق باغات شهر تهران است.

میلانی هشدار می‌دهد که حدود هزارو ۶۲۰ هکتار از باغات شهر تهران باقی مانده‌است. تغییر قانون خانه‌باغ ممکن است منجر به نصف‌شدن این عدد شود.

محمدجواد حق‌شناس، رئیس کمیسیون فرهنگی و اجتماعی شورای پنجم شهر تهران، در این زمینه می‌گوید: اگر نقشه‌های هوایی سال‌های پیش را با امروز مقایسه کنیم یا حتی سراغ نقشه‌های هوایی هم نرویم و کمی به اطرافمان نگاه بیندازیم، می‌بینیم که چه بلایی بر سر باغات تهران آمده‌است. مناطق شمالی تهران که روزگاری پر از باغ بودند، حالا جز اندک درختی در آنها باقی نمانده‌است اینها تنفس‌گاه‌ها و ریه‌های شهر محسوب می‌شوند و بی‌میلاتی، بی‌توجهی و سیاست‌گذاری‌های نامناسب و تشخیص اشتباه نیازهای شهر باعث شده بخش زیادی از فضای شهر از بین برود و باغ‌های تهران که در مناطق شمالی و حوزه‌های غرب و شرق شهر بودند، با چالش‌های جدی روبه‌رو شوند؛ با همین عنوان نادرست برج‌باغ‌ها.

او ادامه می‌دهد: بخش زیادی از فضای سبز تهران از بین رفت و ما شاهد شکل‌گرفتن برج‌های در محدوده‌هایی بودیم که پیش‌ازاین پر از باغ بودند؛ اما حالا به مناطق مسکونی، اداری و تجاری تبدیل شدند و عملا اثری از باغ‌ها باقی نمانده‌است. شورای شهر ششم نباید اشتباهات راهبردی گذشتهگان را تکرار کند و بخواهد رفتارهای نادرستی را که در زمان احمدی‌نژاد و قالیباف در حوزه باغات شد، دنبال کند. همین وضع موجود شهر هم به‌گونه‌ای است که در بخش عمده‌ای از سال هوا

به‌گونه‌ای است که تنفس به‌سختی انجام می‌شود. نباید با تصمیمات‌مان وضعیت شهر را بحرانی‌تر کنیم و به شهر آسیب برسانیم. قابل درک است که شهرداری و مدیریت شهری جدید با مشکل جدی مدیریت منابع روبه‌رو است؛ ولی ما برای تأمین منابع و مدیریت شهری نباید سراغ ساده‌ترین راه تأمین منابع که تخریب درختان و باغ‌هاست، برای ساختمان‌سازی برویم. باید تلاش کنیم دولت را در تأمین هزینه‌های شهر مشارکت بدهیم. شهرداری مطالبات زیادی از نهادهای حاکمیتی و نظامی دارد که قابل وصول نیست. اعضای شورا به کمک شهرداری بیایند و تلاش کنند برای تأمین منابع شهر این حقوق مردم احیا شود.

چرا برنامه‌های مدیریت شهری برای ساماندهی دست‌فروشان به نتیجه نمی‌رسد؟

شود که آنها را از دور خارج کند و چرخه فعالیت را خراب بکند؟! ما باید بدانیم اگر قرار باشد عدالتی باشد، باید این عدالت برای عام مردم باشد. اما دلیل شکست‌های پی‌درپی طرح‌های مدیریت شهری در حوزه

ساماندهی دست‌فروشان چیست؟

بابک جهانبخش کشتگر اجتماعی و دست‌فروش به «شرق» می‌گوید: دلایل شکست طرح‌ها و سیاست‌گذاری‌ها در حوزه دست‌فروشی نخست از نوع نگاه و رویکرد مدیران شهری نشئت می‌گیرد؛ نگاهی که توانایی دیدن کارکردهای مثبت دست‌فروشی (اشتغال‌زایی با هزینه صفر برای نهادهای حاکمیتی، پیوستن گروه‌های به حاشیه رانده‌شده به جامعه، ایجاد حس سرزندگی در شهر، ایجاد امنیت در پیاده‌روها) را ندارد و همواره با نگاهی از بالا و غیرمشارکتی به جامعه هدفش، دست‌فروشان را از فرایندهای سیاست‌گذاری به کنار گذاشته و حق ابراز نظر را از آنها سلب کرده‌است.

او ادامه می‌دهد: دومین دلیل عمده شکست سیاست‌ورزی‌های شهری در حوزه دست‌فروشی این نکته‌است که این سیاست‌ها تنها مبتنی بر منافع ذی‌نفعان صاحب ثروت و قدرت (اصناف ثابت، مدیریت شهری) در عرصه پیاده‌روهاست نه تمامی ذی‌نفعان، در واقع تا زمانی که این سیاست‌گذاری‌ها اینجانب اجتماعی دیده‌ا را که با حیات

شهری تهران گره خورده، انکار کنند یا با بدنام‌سازی دست‌فروشان (دست‌فروشان فروشنده کالای قاچاق یا دست‌فروشان عامل سد معبر، دست‌فروشان عامل نازیبای شهر، دست‌فروشی محملی برای فعالیت مجرمانه) که مبنای در واقعیت ندارد و تنها با هدف توجیه و عقلانی‌سازی بر خورد با دست‌فروشان طرح می‌شود، تلاش می‌کنند دست‌فروشی را حذف کنند. می‌توان گفت نتیجه‌ای به جز آنچه در سال‌های اخیر حاصل شده نخواهد داشت و قطعا تنها می‌تواند آسیب‌های زیادی برای مدیریت شهری چه به لحاظ اقتصادی و

وجود آن و چه به لحاظ کیفیت زندگی دست‌فروشان و در واقع اقسار کمتربرخوردار جامعه به دنبال داشته باشد. جهانبخش معتقد است: مدیریت شهری برای رسیدن به راه‌حلی بلندمدت و فراگیر در موضوع دست‌فروشی باید در قدم نخست و مهم‌ترین قدم شغل دست‌فروشی را همان‌طور که در ماده سوم قانون نظام صنفی گفته شده‌است، به رسمیت بشناسد و در تدوین سیاست‌هایش به‌جای رویکردهای سلیقه‌ای بر رویکردهای علمی تأکید بورزد و با بهره‌گیری از تجارب بین‌المللی در این زمینه راه‌حلی بیاید که دست‌فروشان نیز مانند دیگر ذی‌نفعان این مسئله با ایجاد زمینه‌ای برای تشکیل‌یابی برای آنها در آن مشارکت کنند و منافع و نظارتی مدیریت شهری به برون‌سپاری به پیمانکارانی که تنها نگاه اقتصادی دارند، سپرده نشود و در نهایت از مفهوم سد‌معبر ابهام‌زدایی شده و با ارائه تعریفی سنجش‌پذیر از آن، تدوین سیاست‌ها بر اساس آن انجام شود. درحالی‌که بر اساس پژوهش‌هایی که شهرداری تهران انجام داده‌است، بسیاری از شهرهای دنیا موضوع دست‌فروشی در شهرها را پذیرفته و حتی در برخی شهرها از آن به‌عنوان جاذبه توریستی استفاده می‌کنند. هنوز با گذشت سال‌ها تکلیف مدیران شهری با موضوع ساماندهی دست‌فروشان مشخص نیست.

خبر

به‌همت کانون صنفی معلمان و روزنامه «شرق» انجام شد

جمع‌آوری ۱۲۰ میلیون تومان و خرید ۵۰ تبلت برای دانش‌آموزان نیازمند

● **شرق**: پس از شیوع کرونا و تبدیل آموزش حضوری به آنلاین، دانش‌آموزان فراوانی به‌دلیل دسترسی نداشتن به تبلت یا تلفن همراه هوشمند از تحصیل بازماندند. همین مسئله باعث شد در دو سال گذشته خبریانی که در حوزه آموزش‌وپرورش فعالیت می‌کنند، تلاش خود را معطوف به تهیه تبلت برای دانش‌آموزان نیازمند بکنند. بسته‌شدن درهای مدارس و بازماندن جمعیت قابل توجهی از آموزش مجازی، یکی از مشکلات جدید آموزش‌وپرورش در تغییر پارادایم آموزش‌ها شد. طبق آمار رسمی اعلام‌شده ازسوی وزارت آموزش‌وپرورش، حدود ۳.۵ میلیون دانش‌آموز به ابزار آموزش مجازی دسترسی ندارند و همین موضوع باعث جاماندن آنها از فرایند آموزش مجازی شده‌است. البته اگر دانش‌آموزانی را که از گوشی‌های قرضی (گوشی والدین یا اقوام) برای آموزش مجازی استفاده می‌کنند، به این جمع اضافه کنیم، حدود پنج میلیون دانش‌آموز به ابزار لازم دسترسی ندارند. گرچه به دلیل عدم شفافیت حاکم بر وزارت آموزش‌وپرورش، آمار دقیقی از میزان ترک تحصیل دانش‌آموزان در شرایط کرونایی در دست نیست، اما براساس اعلام مدیران کل آموزش‌وپرورش استان‌ها بیش از این اعلام کرده بودند، روند ترک تحصیل در مقایسه با گذشته صعودی بوده‌است و براساس برخی آمارهای غیررسمی ۲۰۰ هزار دانش‌آموز در دوره متوسطه اول در سال تحصیلی ۱۳۹۹-۱۴۰۰ ترک تحصیل کرده‌اند. همچنین محمدرضا سبغی، مدیرکل دفتر توسعه عدالت آموزشی و آموزش عشایر آموزش‌وپرورش، تعداد دانش‌آموزان بازمانده از تحصیل دوره ابتدایی در استان قم را ۱۱۰ هزار نفر دانست. اگرچه کرونا باعث شد آموزش‌وپرورش بالاخره از قالب‌ها و ساختارهای رسمی و غیرمتعطف خود خارج شود و روش‌های آموزشی دیگر را هم تجربه کند، اما قسمت تلخ این داستان، خارج‌شدن دانش‌آموزان زیادی از گرونده تحصیل بود. دانش‌آموزانی که به‌گفته وزیر آموزش‌وپرورش تعدادشان به سه میلیون نفر می‌رسد. «بیشتر آنها کودکان یا نوجوانانی هستند که یا به ابزار هوشمند مثل موبایل و تبلت دسترسی ندارند یا در مناطقی زندگی می‌کنند که اینترنت در آنجا نیست». البته مسئولان آموزش‌وپرورش می‌گویند که در طول سال تحصیلی تلاش کرده‌اند با تهیه جزه‌های آموزشی برای دانش‌آموزان بازمانده از تحصیل، به‌خصوص در مناطق محروم، استمرار آموزش زنده تلویزیونی و فرستادن معلم در خانه آن دسته از افراد که نتوانسته‌اند عضو سامانه شاد شوند، تا حدی این نقیصه را حل کنند اما به‌گفته مدیران آموزش‌وپرورش برخی از استان‌ها، بازمهم آمار دانش‌آموزانی که ترک تحصیل کرده یا از تحصیل بازمانده‌اند، زیاد است. همه اینها باعث شد روزنامه «شرق»، به همراه کانون صنفی معلمان کمپینی را برای تهیه ۵۰ تبلت آغاز کند. کمپینی که این تبلت‌ها را به دانش‌آموزان نیازمند می‌رساند. این کمپین از ابتدای مهرماه آغاز شد و به یاری همیاران کانون صنفی معلمان به نام محروم مهدی بهلولی، فعال و کشتگر صنفی معلمان که بر اثر کرونا جان باخت، مزین شد. این کمپین توانست تا مبلغ ۱۲۰ میلیون تومان تأمین شده، ۵۰ تبلت لنوو سری m7 را برای دانش‌آموزان خریداری کند. این تبلت‌ها به مبلغ ۱۱۳ میلیون تومان خریداری شده و مبلغ باقی‌مانده صرف دانش‌آموزان نیازمند خواهد شد. کانون صنفی معلمان و روزنامه «شرق» از همراهان این کمپین تشکر می‌کنند و به اطلاع می‌رسانند نحوه توزیع تبلت‌ها نیز به اطلاع عموم خواهد رسید.

ابتدای ۵۳۷ میلیون نفر از جمعیت بزرگ‌سال جهان به دیابت

● **شرق**: بر اساس آخرین آمارهای منتشرشده در فراسوی بین‌المللی دیابت، حدود ۵۲۷ میلیون نفر از جمعیت بزرگ‌سال جهان مبتلا به دیابت هستند. انجمن دیابت ایران در گزارشی روزانه دیابت اعلام کرد: «روز ۲۳ آبان برابر با ۱۴ نوامبر که مصادف با سالروز تولد فردرک بانتینگ کاشف انسولین است، از سوی فدراسیون بین‌المللی دیابت و سازمان جهانی بهداشت به‌عنوان روز جهانی دیابت نام‌گذاری شده‌است. از حدود صد سال پیش که بانتینگ و بست انسولین را کشف کردند، میلیون‌ها رسمیت بشناسد و در تدوین سیاست‌هایش به‌جای رویکردهای سلیقه‌ای بر رویکردهای علمی تأکید بورزد و با بهره‌گیری از تجارب بین‌المللی در این زمینه راه‌حلی بیاید که دست‌فروشان نیز مانند دیگر ذی‌نفعان این مسئله با ایجاد زمینه‌ای برای تشکیل‌یابی برای آنها در آن مشارکت کنند و منافع و نظارتی مدیریت شهری به برون‌سپاری به پیمانکارانی که تنها نگاه اقتصادی دارند، سپرده نشود و در نهایت از مفهوم سد‌معبر ابهام‌زدایی شده و با ارائه تعریفی سنجش‌پذیر از آن، تدوین سیاست‌ها بر اساس آن انجام شود. درحالی‌که بر اساس پژوهش‌هایی که شهرداری تهران انجام داده‌است، بسیاری از شهرهای دنیا موضوع دست‌فروشی در شهرها را پذیرفته و حتی در برخی شهرها از آن به‌عنوان جاذبه توریستی استفاده می‌کنند. هنوز با گذشت سال‌ها تکلیف مدیران شهری با موضوع ساماندهی دست‌فروشان مشخص نیست.